

in naddijakon Jakob Turjaški. Takih popravkov, kakor se ob sebi ume, nabere se lahko sčasoma mnogo in nabralo se jih bode mnogo tudi za Novo Mesto. Upam pa, da s takimi popravki ne bode nihče hotel kratiti zaslug g. profesorja, še manj pa mu hudomušno jemati čast. Te časti ne maram niti za troho jemati g. Vrhovcu. Da, še več! Priznavam, da je spraval v zgodovino Novega Mesta vkljub mnogim težavam zadosti harmonije in lep pregled. Vrh tega ima še poseben dar, da zna tudi manj mikavne stvari pripovedovati ljubeznivo, da človek ne odloži rad knjige. Najbolj bo pa ta »Zgodovina« mikala Novomeščane same in brezštevilne može, ki so kot dijaki mnogo srečnih dni preživeli v »metropoli« ob počasni Krki. Ugajal jim bode znabiti tudi oddelek, ki govori o prizorih iz dijaškega življenja. Vendar se vsaj meni zdi, da je ta stvar (in še nekaj drugih) premalenkostna za tako delo, in da bi bila Zgodovina boljša brez takega drobca, ki ne dá prave podobe niti mestu, niti kulturnim njegovim razmeram. Stalno ceno pa bode ohranila knjiga zaradi zanimivih novih podatkov o cerkvah, samostanih, kapiteljnu, mestnem zboru, francoski okupaciji in posebno o šolah. Dodane ima za sklep tri izvirne listine, med katerimi se odlikuje ustanovno pismo novo-meško z dne 7. aprila 1365. — Znabiti o priliki zinem o tej važni knjigi še kako besedo.¹⁾

Ant. Koblar.

»**Narodni koledar**« za prestopno leto 1892. Uredil in izdal Dragotin Hribar. V Celji. Tiskal in založil Drag. Hribar. 4°. Str. 74. Cena 45 kr. — Poleg takim knjigam navadne vsebine omenjamo, da so tu na kratko opisani: J. Marn, Jurij Šubic, dr. Fr. Celestin, Matija Majar (s slikami). V spisu »Denarni zavodi in denarne razmere po Slovenskem« popisuje g. J. L. zlasti delovanje slovenskih posojilnic. Zanimiv je »Razgled po svetu«.

»**Puška repetirka**« (Repetier-Gewehr) v vprašanjih in odgovorih s slovarčkom cesarskim in kraljevim vojakom v pomoč. Spisal in založil Andrej Komel pl. Sočehran, i. c. in kr. major v pokoju. V Ljubljani, 1891. Tisk „Narodne Tiskarne«. 8°. Str. 40. Cena 20 kr. — Ne samo vojakom, ampak tudi pisateljem je jako rabna ta knjiga zaradi mnogih domačih izrazov in zaradi slovarčka. Pokoj g. majorja je posebno plovit za slov. slovstvo, njegovo delovanje za naš razvoj prekoristno.

»**Pred 125. leti.**« Zanimivosti iz prve dôlebe c. kr. kmetijskega društva v Gorici. Nabral in o priliki kmetijske in gozdarske razstave v Gorici svojim rojakom posvetil Ernest Klavžar. Tiskala »Hilarijanska Tiskarna« v Gorici. 1891. Str. 34. — To knjigo smo omenili že lani. Lepa spomenica je bivše goriške deželne razstave. — G. Klavžar je izdal tudi: »Priročni zakonik za Goriško« (1 gld. 60 kr.) in »Priročni šolski zakonik« (60 kr.)

¹⁾ Uredništvo bode pa kmalu podalo čitateljem izvirno sliko Novega Mesta iz rok našega sotrudnika g. J. G.

»**Amerikanski Slovenec**« se imenuje nov list, ki je začel lani v septembru izhajati v Chicagi v Ameriki. Naroča se: »Amerikanski Sl.« Chicago, III. 65, Cor. W. 19. & Johnson Sts. Več prihodnjič.

HRVAŠKO SLOVSTVO.

Knjige »društva sv. Jeronima« za leto 1891.

(Piše —è.)

1. Prva in najobsežnejša knjižica je priljubljeni koledar: »**Danica**« za l. 1892. 8°. Str. 224. Cena 25 kr. — Ta knjižica se najbolj razširi po širni hrvaški domovini in je vsaki hiši mil gost, drugače se ne bi tiskala v 35.000 iztiskih. Letošnja »Danica« je prekosila vse prednice i po vsebini i po veličini. V letopisu vidimo, da šteje društvo 9196 členov, še vse premalo za hrv. narod. Zato je pa njegova imovina poveljnejša, ker šteje 124.580 gld. 33 kr. Sevéda se bode mnogo teh novcev potrosilo, ker si misli društvo sezidati svojo hišo, katere do sedaj še nima. A ko bode imelo svoje stanovanje, skrbelo bode pač še mnogo lože za napredek in prosveto naroda, kakor pa doslej. Kaj raznovrsten je književni del »Danice«. Od zabavnih spisov omenjam na prvem mestu malo pripovedčico znanega Josipa Kozarca: »**Hajduk Grga ili ne osvećuj se nikomu**«. Kratko pa v krasnem jeziku riše življenje Grgina, kateri je postal, izgubivši svojo srečo, jeden izmed najglasovitejših in najnevarnejših hajdukov (razbojnikov) v Slavoniji, pa je žalostno poginil, ko je zopet začel bolje in mirnejše življenje. Poljudno napisana je črtica pokojnega Nikole Tordinca: »**Praznovjerja o mliečnom putu, o kresnici i ognjenoj obli**«, v kateri tolmači narodu rimsko cesto in meteore in ga uči, kako je vera v take prikazni prazna. Podobno, pa v drugačni obliki uči narod že nekoliko let duhovnik Joso Vukelić v črticah »**Iz krajiškoga posielca**«, posebno se prilaga tem črticam lepi, jedrnat govori nekdanjih graničarjev. Iz ruskega prevedena pripovedka »**Dioba**« je tudi prav nalašč za »Danico«. V letošnji Danici se je oglasil zopet njen večletni odbornik, zaslužni starina, pesnik Ivan Trnski, ter zložil lepo pesem »**Krste Frankopana vojevanje na Mlečiče**«. Krasna nar. pesem iz Bosne: »**Kraljević Marko i nedjelja mlada**« uči, da moramo posvečevati nedeljo, a St. Korenič opisuje lepo slavnost, katera se je vršila letos na Trsatu. Umesten je opis mesta »**Jajca**«. V obče moramo le pohvaliti društvo, da podaja že nekoliko let opise ponosne Bosne, katera se čedalje bolj združuje s Hrvaskim. Kakó tudi ne bi, saj prebiva tu in tam isti narod, a tudi se pri čitanju takovih opisov obude marsikateremu čitatelju spomini na poslednjo vojsko. Nasprotno se pa tudi Bosanci, če jim pride taka knjiga v roke, zavedó svojih bratov. Kratko je opisano mesto Zader. Ne smem pozabiti niti spisa »**Slaveni — Slovijeni**«, kateri je kaj koristen, ker preprosti narod večkrat čudo malo vé o bratovskih narodih. Iznenadil me je pa — da mimogredé omenim — na mojem